

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้าเป็นกฎหมายหนึ่งในประเภทกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา อันได้แก่ กฎหมายลิขสิทธิ์ กฎหมายสิทธิบัตร และกฎหมายเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายการค้าเป็นสิ่งที่สำคัญในทางเศรษฐกิจการค้าเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะเครื่องหมายการค้ามิไว้เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถจำแนกแฉกแฉงที่มาของสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าเหล่านั้นว่า ยี่ห้ออะไร คุณภาพเป็นอย่างไร ใครเป็นเจ้าของ เชื่อถือได้หรือไม่ ทำให้ผู้ซื้อสามารถตัดสินใจเลือกซื้อได้ถูกต้องตามความต้องการ ตลอดจนใช้เป็นเครื่องมือในการโฆษณาส่งเสริมการขาย ดึงดูดผู้บริโภค สามารถใช้ในการแข่งขันทางธุรกิจการค้าได้เป็นอย่างดี แต่การใช้เครื่องหมายการค้าก็มักจะทำให้เกิดปัญหา ทางกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้องอยู่ไม่น้อย เช่น ปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้า ปัญหาการละเมิดสิทธิ เป็นต้น

การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาดูเหมือนจะเป็นประเด็นสำคัญประการหนึ่งในการเจรจาการค้า และนำไปสู่การจัดตั้งองค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) โดยความตกลงกันว่า ด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า (Agreement on Trade-related Aspects of Intellectual Property Rights : TRIPs) ส่งผลให้ประเทศที่เป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก มีพันธกรณีที่ต้องดำเนินการอนุวัติการตามความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า และตามข้อตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้าได้กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรฐานขั้นต่ำของการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาประเภทต่างๆ เพื่อให้ประเทศสมาชิก นำไปบัญญัติไว้ในกฎหมายของแต่ละประเทศ ซึ่งทำให้ประเทศสมาชิกจะให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอย่างน้อยตามบทบัญญัติในความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาเกี่ยวกับการค้า

ในอดีตเครื่องหมายการค้าไม่มีบทบาทกับระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยมากนัก เนื่องจากประเทศไทยมีสินค้าหลักมาจากการเกษตรกรรม แต่เมื่อได้มีการติดต่อค้าขายกับ

ต่างประเทศมากขึ้น และได้้นำแนวความคิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้ามาใช้ภายในประเทศ ทำให้ประเทศไทยต้องมีการบัญญัติกฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้าขึ้นมาใช้ และแม้ว่ากฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้าจะได้บัญญัติมาแล้วหลายฉบับ และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้าอีกหลายครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์ในการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะทางเศรษฐกิจและการแข่งขันทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงเพื่อให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายระหว่างประเทศ และเพื่อให้ความคุ้มครองกับเจ้าของเครื่องหมายการค้าอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะได้มีบทบัญญัติของกฎหมายเพื่อให้ความคุ้มครองเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าโดยตรง ก็ยังเกิดประเด็นปัญหาต่างๆ ตามมาอีกหลายกรณีสืบเนื่องมาจากการที่ประเทศไทยมีบทบัญญัติของกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าที่ใช้อยู่ในปัจจุบันถึง 3 ฉบับ คือ ประมวลกฎหมายอาญา แก้ไขเพิ่มเติมใหม่ใน (ฉบับที่ 14) พ.ศ.2540 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งได้ทำการแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) พ.ศ.2541 และพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2543

ในประเทศไทยแม้ว่ากฎหมายว่าด้วยเครื่องหมายการค้าจะได้บัญญัติมาแล้วหลายฉบับก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายว่าด้วยลักษณะเครื่องหมายและยี่ห้อการค้าใน พ.ศ.2457 ซึ่งเป็นกฎหมายเครื่องหมายการค้าฉบับแรกของไทย ต่อมาก็ได้มีการยกเลิกกฎหมายดังกล่าว โดยตราพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2474 ขึ้นมาใช้แทน โดยให้เหตุผลว่าบทบัญญัติต่างๆ ล้าสมัยและไม่สามารถคุ้มครองสิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าได้เพียงพอ และในระหว่างนั้นก็ได้มีการแก้ไขปรับปรุงถึงสองครั้ง คือ ในปี พ.ศ.2476 และในปี พ.ศ.2504 ต่อมาก็ได้มีการยกเลิกกฎหมายดังกล่าว โดยตราพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ขึ้นมาใช้แทนและต่อจากนั้น ก็ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2543 จากการพิจารณาหลักการและเหตุผลซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการออกบทบัญญัติดังกล่าวคือ เพื่อจัดข้อมูลของเจ้าของเครื่องหมายการค้าผ่านขั้นตอนการจดทะเบียน เพื่อคุ้มครองเจ้าของเครื่องหมายการค้าโดยให้สิทธิแต่เพียงผู้เดียวในการใช้เครื่องหมายการค้าหรือสิทธิเท่าเทียมกับเครื่องหมายการค้าที่ยังมิได้จดทะเบียนในบางกรณี เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้บริโภคจากการสับสนหลงผิดเนื่องจากการใช้เครื่องหมายการค้าโดยมิชอบ เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของผู้บริโภคโดยกำหนดให้ต้องจดทะเบียนสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิในเครื่องหมายการค้า เพื่อให้รัฐสามารถสอดคล้องถึงความสามารถของผู้ให้อนุญาตในการควบคุมคุณภาพของสินค้า เพื่อคงไว้ซึ่งกลไกในการกระตุ้นการแข่งขันทางการค้าและการพัฒนาเศรษฐกิจ และเพื่อคงไว้ซึ่งประโยชน์ของประเทศชาติในการค้าระหว่างประเทศโดยกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับกันในระหว่างประเทศ ซึ่งโดยหลักการและเหตุผลดังกล่าวแล้วก็น่าจะสามารถแก้ไขปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าได้อย่างสมบูรณ์ แต่เนื่องจากใน

บทบัญญัติของกฎหมายตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2543 ก็ไม่ได้มีข้อความที่ระบุชัดเจนให้ยกเลิกบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องหมายการค้าที่บัญญัติไว้ในกฎหมายอื่น ทำให้บทบัญญัติตามกฎหมายดังกล่าวที่เกี่ยวข้องกับเครื่องหมายการค้ามีผลบังคับใช้เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน จึงส่งผลให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าในเรื่องของความผิดฐานปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้า การนำเข้าหรือจำหน่ายสินค้าที่ปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้า ปัญหาความซ้ำซ้อนของกฎหมาย ปัญหาเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพ การปรับบทลงโทษทางอาญา การพิจารณาคดี และปัญหาที่เกิดขึ้นกับหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ทั้งภาครัฐ ล้วนเกิดจากปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า ซึ่งเป็นปัญหาที่กระทบต่อเศรษฐกิจโดยตรง

ปัญหาการปลอมเครื่องหมายการค้าในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 มาตรา 108 กับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 273 ซึ่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 มาตรา 108 บัญญัติว่าบุคคลใดปลอม เครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายร่วมของบุคคลอื่นที่จดทะเบียนไว้แล้วในราชอาณาจักรต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปีหรือปรับไม่เกินสี่แสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ส่วนประมวลกฎหมายอาญามาตรา 273 บัญญัติว่าผู้ใดปลอมเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นซึ่งได้จดทะเบียนแล้ว ไม่ว่าจะจดทะเบียนภายในหรือภายนอกราชอาณาจักร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ โดยเหตุที่พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ. 2534 มีเจตนามุ่งคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนไว้ในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความผิดทางอาญามาตรา 108 บัญญัติความผิดฐานปลอมเครื่องหมายการค้าจะต้องเป็นการปลอมเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนไว้ในประเทศไทย เท่านั้นจึงจะเป็นความผิดและรับโทษทางอาญา แต่ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 273 บัญญัติให้การปลอมเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนไว้ทั้งในและนอกราชอาณาจักรเป็นความผิดและกำหนดโทษทางอาญาไว้ด้วย และยังไม่มียกเว้นบทบัญญัติใดบัญญัติไว้โดยชัดแจ้งให้ยกเลิกประมวลกฎหมายอาญามาตรา 273 จึงมีปัญหาว່ว่าประมวลกฎหมายอาญามาตรา 273 ถูกยกเลิกไปโดยพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 มาตรา 108 แล้วหรือยัง

ปัญหาการเลียนเครื่องหมายการค้าที่ในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 มาตรา 109 กับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 274 ซึ่งพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 มาตรา 109 บัญญัติว่าบุคคลใดเลียน เครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายร่วมของบุคคลอื่นที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วในราชอาณาจักรเพื่อให้ประชาชนหลงเชื่อว่าเป็นเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือ เครื่องหมายร่วม ของบุคคลอื่นนั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือจะต้องทำการปรับไม่เกินสองแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ส่วนประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 274 บัญญัติว่าผู้ใดเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นซึ่งได้จดทะเบียนแล้วไม่ว่าจะได้จดทะเบียนภายในหรือนอกราชอาณาจักร เพื่อให้ประชาชนหลงเชื่อว่าเป็นเครื่องหมายการค้าของผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ โดยเหตุที่ พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 มีเจตนามุ่งคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนไว้ในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งความผิดทางอาญา มาตรา 109 บัญญัติความผิดฐานเลียนเครื่องหมายการค้าจะต้องเป็นการเลียนเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนไว้ในประเทศไทยเท่านั้นจึงจะเป็นความผิดและรับโทษทางอาญา แต่ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 274 บัญญัติให้การเลียนเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนไว้ทั้งในและนอกราชอาณาจักรเป็นความผิดและกำหนดโทษทางอาญาไว้ด้วย และยังไม่มียกเว้นโดยบัญญัติไว้โดยชัดแจ้งให้ยกเลิก ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 274 จึงมีปัญหว่าประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 274 ถูกยกเลิกไปโดยพระราชบัญญัติ เครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 มาตรา 109 แล้วหรือยัง

การปลอมและการเลียนเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนในประเทศไทยหาก โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษทั้งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 273 หรือ 274 และพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 มาตรา 108 หรือ 109 ซึ่งบัญญัติคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนการค้าในราชอาณาจักรเท่านั้น ปัญหาว่าศาลจะลงโทษจำเลยอย่างไร เพราะโดยที่ลักษณะความผิดฐานปลอมเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าทั้งตาม พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าของ พ.ศ.2534 มาตรา 108 มาตรา 109 และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 273 หรือ 274 มีองค์ประกอบที่คล้ายคลึงกันมาก แต่พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ยังคงบัญญัติลักษณะความผิดที่เหมือนกันไว้อีกและกำหนดโทษหนักกว่าประมวลกฎหมายอาญา ซึ่งจะเห็นได้ว่าประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 273 หรือ 274 ในส่วนที่เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนในประเทศไทยเป็นกฎหมายในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 หรือเป็นบทกฎหมายที่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 จึงต้องใช้บทบัญญัติตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 มาตรา 108 ที่บัญญัติการคุ้มครองไว้สมบูรณ์กว่าแทนหรือไม่ และในกรณีนี้เป็นการกระทำความผิดอันเป็นความผิดต่อกฎหมายหลายบทตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 90 ดังที่ศาลเคยมีคำวินิจฉัยไว้หรือไม่

ปัญหาการนำเข้าหรือจำหน่ายสินค้าที่ปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้า ระหว่างพระราชบัญญัติ เครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 มาตรา 110 กับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 275 ซึ่งพระราชบัญญัติ เครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ซึ่ง มาตรา 110 บัญญัติว่า

บุคคลใด (1) นำเข้าในราชอาณาจักร จำหน่าย เสนอจำหน่ายหรือมีไว้เพื่อจำหน่ายซึ่งสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายการร่วมปลอมตามมาตรา 108 หรือเลียนเครื่องหมายการค้า เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายการร่วมของบุคคลอื่นตามมาตรา 109 (2) ให้บริการหรือเสนอให้บริการที่ใช้เครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือหมายร่วมปลอมตามมาตรา 108 หรือที่เลียนเครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรอง หรือเครื่องหมายร่วมของบุคคลอื่นตามมาตรา 109 ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้น

ส่วนประมวลกฎหมายอาญามาตรา 275 บัญญัติว่า ผู้ใดนำเข้ามาในราชอาณาจักร จำหน่าย หรือเสนอจำหน่ายซึ่งสินค้าอันเป็นสินค้าที่มีชื่อ รูป รอยประดิษฐ์ หรือข้อความใดๆ ดังบัญญัติไว้ในมาตรา 272 (1) หรือสินค้าอันเป็นสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นตามความในมาตรา 273 หรือมาตรา 274 ต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆ ข้อที่เหมือนกันของกฎหมายทั้ง 2 ฉบับนี้คือ กฎหมายห้ามนำเข้าสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่น เหตุที่เป็นเช่นนี้คงจะเป็นเพราะก่อนการนำเข้า ต้องมีการผลิตสินค้าซึ่งกระทำในต่างประเทศ กฎหมายไทยไม่อาจจะไปลงโทษผู้ที่ปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าในต่างประเทศได้ จึงต้องห้ามไว้ตอนนำเข้าในประเทศไทย ส่วนการส่งออกนั้น คงจะผลิตสินค้าโดยปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าในประเทศไทยก่อนซึ่งเป็นความผิดที่ลงโทษในประเทศไทยได้อยู่แล้ว ส่วนข้อที่ต่างกันระหว่างกฎหมายทั้ง 2 ฉบับก็คือพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 มาตรา 110 ห้ามการมีไว้เพื่อจำหน่ายด้วย แต่ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 275 ไม่ได้บัญญัติไว้โดยชัดแจ้ง พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้ามีบทห้ามรวมถึงเครื่องหมายบริการ เครื่องหมายรับรองและเครื่องหมายร่วม ในขณะที่ประมวลกฎหมายไม่ได้บัญญัติถึง และประมวลกฎหมายอาญามีบทบัญญัติห้ามนำเข้าหรือจำหน่ายสินค้าที่มีชื่อ รูป รอยประดิษฐ์ ในการประกอบการค้าของผู้อื่น เพื่อให้ประชาชนหลงเชื่อว่าเป็นสินค้าหรือการค้าของผู้อื่น ในขณะที่พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าไม่มีบทบัญญัติทำนองนั้น

ปัญหาเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพ ปัจจุบันยังมีกฎหมายเพิ่มขึ้นมากขึ้นสิทธิและเสรีภาพของบุคคลยิ่งถูกจำกัดมากขึ้น การออกกฎหมายจึงสมควรกระทำเฉพาะกรณีที่มีความจำเป็นอันจะหลีกเลี่ยงมิได้ เพื่อมิให้สิทธิและเสรีภาพของบุคคลต้องถูกกระทบกระเทือนโดยไม่สมควร ซึ่งในอดีตได้มีการเสนอให้ตรากฎหมายขึ้นใช้บังคับจำนวนมาก โดยที่ไม่มีการตรวจสอบอย่างรอบคอบว่าจำเป็นต้องมีกฎหมายเหล่านั้นหรือไม่และกฎหมายมีผลเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนมากน้อยเพียงใด และมีกฎหมายที่ตราขึ้นเป็นจำนวนมากจึงมีลักษณะที่เป็นการขยายหรือเพิ่มภารกิจแก่หน่วยงานของรัฐ และสร้างขั้นตอนที่ไม่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานและการ

ให้บริการสาธารณะ จนเป็นอุปสรรคต่อการประกอบการของเอกชนและต่อโอกาสในการแข่งขันของประเทศในเวทีการค้าโลก และเป็นช่องทางในการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ รวมทั้งจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนโดยไม่สมควร

ปัญหาที่เกิดขึ้นกับหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ทั้งภาครัฐและเอกชน ประเทศไทยมีบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองหมายการค้าที่บังคับใช้ในปัจจุบันถึง 3 ฉบับ คือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญา และพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 เนื่องจากบทบัญญัติตามบทกฎหมายดังกล่าว โดยเฉพาะพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 กับประมวลกฎหมายอาญา ให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าที่ใกล้เคียงกันมาก ส่งผลให้เป็นเกิดเป็นประเด็นปัญหากับหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ทั้งภาครัฐและเอกชน เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบของเจ้าหน้าที่ทั้งภาครัฐและเอกชนในการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด หรือการสิ้นเปลืองงบประมาณแผ่นดินจากปัญหาการละเมิดสิทธิในเครื่องหมายการค้า

จากกรณีตามปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้เกิดปัญหาทางกฎหมายในการนำมาตราการทางอาญามาบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาปัญหาทางกฎหมายในกรณีดังต่อไปนี้

1. ปัญหาความซ้ำซ้อนของกฎหมายการให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้า ระหว่างพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 กับประมวลกฎหมายอาญา ในเรื่องของความผิดฐานปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้า
2. ปัญหาเกี่ยวกับการปรับบทลงโทษทางอาญา กรณีการกระทำที่ถึงขนาดเป็นความผิดทางอาญา เกี่ยวกับความผิดฐานปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าที่จดทะเบียนทั้งในและต่างประเทศ
3. ปัญหาจากคำวินิจฉัยของศาลฎีกาซึ่งให้เหตุผลในคำพิพากษาแตกต่างกัน
4. ปัญหาเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของบุคคลอันเนื่องมาจากการนำมาตราการทางอาญามาใช้บังคับกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า
5. ปัญหาที่เกิดขึ้นกับหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ทั้งภาครัฐและเอกชน

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงวิวัฒนาการ แนวคิด ความหมาย และลักษณะของเครื่องหมายการค้า ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับเครื่องหมายการค้าทั้งในและต่างประเทศ
2. เพื่อศึกษาความเป็นมาและสภาพของปัญหากฎหมายในการนำมาตราทางอาญามาบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า
3. เพื่อวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายในการนำมาตราทางอาญามาบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า
4. เพื่อศึกษาและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหากฎหมายในการนำมาตราทางอาญามาบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า

3. สมมติฐานของการศึกษา

ตามประมวลกฎหมายอาญาลักษณะ 8 มาตรา 273 ถึงมาตรา 275 มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้า และบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดฐานปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้า การนำเข้ามาในราชอาณาจักรจำหน่ายหรือเสนอจำหน่าย ซึ่งสินค้าอันเป็นสินค้าที่มีเครื่องหมายการค้าปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าของผู้อื่นไว้แล้ว ต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าโดยเฉพาะ ตามบทบัญญัติในมาตรา 108 ถึงมาตรา 110 ซึ่งในบทบัญญัติตามมาตราดังกล่าว ได้ให้ความคุ้มครองเครื่องหมายการค้าและกำหนดโทษทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิดฐานปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่น ที่ได้จดทะเบียนไว้แล้วในราชอาณาจักร และฐานนำเข้ามาในราชอาณาจักร จำหน่าย เสนอจำหน่าย หรือมีไว้เพื่อจำหน่ายซึ่งสินค้าหรือบริการที่มีเครื่องหมายการค้าปลอมหรือเลียนเครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่น

โดยที่พระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 ซึ่งออกมาบังคับใช้ภายหลังและเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าโดยเฉพาะแต่ไม่ได้มีบทบัญญัติในมาตราใดระบุให้ยกเลิกกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าตามประมวลกฎหมายอาญา กฎหมายทั้งสองฉบับจึงยังมีผลบังคับใช้เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งบทบัญญัติของกฎหมายทั้งสองฉบับให้ความคุ้มครอง

เครื่องหมายการค้าและกำหนดโทษทางอาญาไว้แตกต่างกัน จึงก่อให้เกิดปัญหาว่ากฎหมายทั้งสองฉบับ ความซ้ำซ้อนกันระหว่างพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 มาตรา108-110 กับประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 273-275 หรือไม่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อให้เกิดปัญหาทางกฎหมายและทางเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเพื่อให้กฎหมายเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้ามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะทำการศึกษเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องหมายการค้า ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2543 มาตรา 108-110 ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 273-275 และตามบทบัญญัติของกฎหมายอื่นๆ เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าทั้งในและต่างประเทศ

5. วิธีดำเนินการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งใช้วิธีการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลแบบการวิจัยเอกสาร โดยการศึกษา รวบรวมและค้นคว้า จากเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง เช่น บทความทางวิชาการ ตำราวิชาการ บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และตัวบทกฎหมาย โดยนำมาเรียบเรียงให้เป็นระบบเพื่อใช้ในการศึกษา ความหมาย ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของเครื่องหมายการค้า ตลอดจนการให้ความคุ้มครองสิทธิในเครื่องหมายการค้า ปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า และแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าในประเทศไทย

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

ในการศึกษาเรื่องปัญหากฎหมายในการนำมาตรการทางอาญามาใช้บังคับกับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้าผู้ศึกษาคาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้

6.1 ทำให้ทราบและเข้าใจวิวัฒนาการ แนวคิด ความหมาย และลักษณะของเครื่องหมายการค้า ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า พ.ศ.2534 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับเครื่องหมายการค้าทั้งในและนอกราชอาณาจักร

6.2 ทำให้ทราบและเข้าใจความเป็นมาและสภาพของปัญหากฎหมายในการนำมาตรการทางอาญามายังบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า

6.3 ทำให้ได้ทราบถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหากฎหมายในการนำมาตรการทางอาญามายังบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า

6.4 สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลหรือไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาวิจัยแก่ผู้ที่สนใจหรือต้องการที่จะศึกษาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้า ตลอดจนเป็นแนวทางในการไขเพิ่มเติมกฎหมายที่มีอยู่ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น